

dailėraštis

LDS informacinis leidinys • 2014 m. gruodis

Apdovanojimai

Arūnui Sakalauskui paskirta Liudviko Rėzos kultūros ir meno premija

Šeštoji Martyno Liudviko Rėzos kultūros ir meno premija už Kuršių nerijai reikšmingą, aktyvią ir kūrybingą veiklą skirta dailininkui, skulptoriui, Nacionalinės premijos laureatui, Lietuvos dailininkų sąjungos Klaipėdos skyriaus pirmininkui Arūnui Sakalauskui.

R. Gabrio nuotr.

Premija skirta Neringos savivaldybės tarybos sprendimu, vienbalsiai pritarus Liudviko Rėzos kultūros centro tarybai (kuratoriumui).

„Kuršių nerija garsi išskirtinėmis asmenybėmis. Viena jų – Karvaičių kaime gimęs žymus mokslo ir kultūros veikėjas Martynas Liudvikas Rėza. Neringos savivaldybės tarybos įsteigta premija – bendruomenės indėlis puoselėjant Kuršių nerijos vertybes, įamžinant Rėzos vardą, pristatant jo asmenybę ir darbus plačiajai visuomenei“, – apie premijos reikšmę kalba Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis.

Vertinant A. Sakalausko kandidatūrą premijai gauti, buvo atsižvelgta į jo indėlį įamžinant žymaus lietuvių raštininko ir rašto kultūros puoselėtojo vardą. Žinomas skulptorius yra sukūręs didelės meninės vertės skulptūras, saugančias M. L. Rėzos atminimą Juodkrantėje ir Karaliaučiuje. Anot kuratoriumo narių, šiuos menininko darbus galima vertinti kaip Mažosios Lietuvos istorijos liudytojus.

Martyno Liudviko Rėzos kultūros ir meno premija Neringos savivaldybės tarybos sprendimu skiriama nuo 2009 m. už Kuršių nerijai reikšmingą, aktyvią ir kūrybingą veiklą puoselėjant etninę kultūrą ir kultūros paveldą. Taip pat už šiam kraštui reikšmingus pasiekimus literatūros, liaudies meno, klasikinių bei šiuolaikinių menų sklaidos srityse ir iniciatyvas, populiarinančias Kuršių neriją ir prisidedančias prie turizmo plėtros regione.

Premijos teikimo iškilmės vyks 2015 m. sausio 10 d. Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčioje, minint 239-ąsias M. L. Rėzos gimimo metines. Cereemonijos metu premijos laureatui bus įteikta skulptoriaus Vytauto Baransko sukurta žalvarinė plaketė su Martyno Liudviko Rėzos portretu bei jo pasaulėžiūrą formavusiais ryškiausiais Kuršių nerijos simboliais.

Nuoširdžiai sveikinu visus

nuostabiausių švenčių – šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga!

Linkiu, kad kiekvieno mūsų širdyje jos įžiebtų naują viltį, atneštų daug grožio, meilės, džiaugsmo ir tikėjimo, tikėjimo savimi bei kitu, tikėjimo savo svajone!

Šviesių ateinančių metų Jums visiems!

LDS pirmininkė Edita Radvilavičiūtė-Utarienė

Lilijos Valatkienės nuotr.

Labdaros aukcione lietuviai parodė jautrią širdį ir tikrą dosnumą

Antrajame meno darbų aukcione, kurio metu surinktos lėšos bus skirtos mūsų sužeistų Ukrainos karių amputuotų galūnių protezavimui, parduota beveik šimtas Lietuvos menininkų kūrinių už 64 tūkstančius litų.

Spalį vykusiam pirmajame labdaros aukcione buvo parduota per šešiasdešimt tapybos, grafikos, keramikos darbų ir juvelyrinių dirbinių. Surinkta 44 tūkstančiai litų. Iš viso labdarai surinkta 108 tūkstančiai litų.

LILIJA VALATKIENĖ

Mes norime būti laisvi

Kai prieš auditoriją išėjo ramentais pasiramščiuodamas, kairės kojos dalies blauzdos ir pėdos netekęs ukrainiečių karys Sergejus Šapošnikovas, Lietuvos dailininkų sąjungos galerijoje stjo mirtina tyla. Šiuo metu Palangoje reabilitacijoje sveikatą atgaunantis karys atvyko padėkoti į aukcioną susirinkusiems meno mėgėjams, organizatoriams ir menininkams, paaukojusiems savo kūrinius, o politikams – už griežtą poziciją karo Ukrainoje atžvilgiu.

„Aš labiau šaudyti moku nei kalbėti, – kuklinosi karys. – Ačiū jums, lietuviai, nuo mūsų visų. Lietuva, palyginti su Ukraina, yra labai maža, bet jos balsas garsiai girdimas. Iš jūsų jaučiame labai didelę moralinę paramą ir tai mus įkvepia šventoje kovoje už laisvę. Akivaizdu, kad esame ne vieni. Mes nenorime į vergiją. Norime, kad mūsų vaikai gyventų gerai, todėl kovosime iki galo. Kariuomenėje nebūtinai reikia bėgėti ir šaudyti – žmogus su protezu gali, pavyzdžiui, vairuoti automobilį. Galūnių netekusiems kariams protezai suteiks galimybę kovoti už laisvę toliau“, – sakė Sergejus Šapošnikovas.

Sergejui 40 metų, jis augina du vaikus. Koją kariui medikai amputavo po mūšio. „Man

pasisekė. Šarvuotyje buvome septyniese, likome gyvi tik dviese. Kas man, aš jau senas. Bet graudu, kai žūsta vos aštuoniolikos sulaukę vaikinai“, – sakė Dailėraščiui karys. Ir pridūrė: „Kai karas baigsis ir Ukraina bus laisva, vėl dirbsiu batsiuviu. Mano profesija bus labai paklausī“.

Plačiai atvėrė pinigines

„Aukcione labai aktyviai dalyvavo LDS nariai ir menininkai, nepriklausantys šiai organizacijai. Daugelis menininkų nutarė atsisakyti savo honoraro, dovanoti darbus be jokio atlygio (jis buvo numatytas už medžiagas). Kai kurių menininkų aktyvumą teko stabdyti, nes kitaip tektų rengti trečiąjį aukcioną. Darbų buvo labai daug. Todėl ir teko aukcioną skelti į dvi dalis. Iš viso labdarai surinkta 108 tūkstančiai litų. Tai viršijo mūsų lūkesčius“, – džiaugėsi LDS pirmininkė Edita Utarienė.

Labdaros aukcionas pritraukė kelias dešimtis meno mėgėjų. Renginyje buvo ir labai žinomų žmonių, kurie įsigijo net po kelis kūrinius. P pinigų negailėjo buvęs europokomisaras Algirdas Šemeta, europarlamentaras Antanas Guoga, Seimo narys Arvydas Vidžiūnas, profesorius Raimundas Lopata, pramogų pasaulio atstovas Jogaila Morkūnas, buvęs sostinės meras Vilius Navickas, kolekcininkas Darius Katinas,

inžinierius Rimas Kuliešius, aukciono sumanytojas europarlamentaras Petras Auštrevičius, žurnalo *Valstybė* kolektyvas ir kiti dalyviai.

Aukciono globėjas kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus antrajame aukcione nedalyvavo, tačiau perdavė savo sveikinimus ir palinkėjo sėkmės. Jis apgailestavo negalėjęs atvykti dėl svarbios priežasties – tuo pačiu metu Valdovų rūmuose rengiamas liepą anapilin išėjusio gero V. Adamkaus draugo verslininko Juozo Kazicko paminėjimo vakaras. Pirmajame aukcione Prezidentas nusipirko Aldonos Dobrovolskienės paveikslą „Kalėdiniai pabarstai“.

Plaktuku kaukšėjo ir A. Guoga

„Padėti prieš Kalėdas žmonėms yra kilnu. Kadangi turtingiausias europarlamentaras turi išvažiuoti į kitą renginį, reikia skubėti“, – aukciono vedėjas J. Morkūnas pakvietė į savo vietą A. Guogą. Ne tik turtais, bet ir labdaringa veikla garsėjantis europarlamentaras pareiškė norą pats parduoti paveikslą.

„Negalvokite apie pinigus, galvokite apie emociją“, – susirinkusius meno vertintojus bandė uždegti pokerio meistras. 500 litų įkainotą Irenos Daukšaitės-Guobienės paveikslą „Bėgatinė istorija II“ jis pardavė beveik triskart brangiau.

tęsinys 4 psl. →

Aukciono organizatorius dailininkas Raimondas Savickas ragino prieš šv. Kalėdas įsigyti Nerijaus Baublio vitražą „Marija“.

Lilijos Valatkienės nuotr.

LILIJA VALATKIENĖ

Kam reikalingas piešimas?

Pertraukėlės metu menininkai pirštus šildosi kavos puodeliu, modelis užsitempia vilnones kojines. Už lan- go 10 laipsnių šalčio, viduje vos 17 šilumos.

– Aš pirmas pasiteisinsiu, kam tas piešimas reikalingas, – plikydamas kavą šmaikštauja Paulius Juška. – Darbas su modeliu iš natūros, kuri kas kartą būna vis kitokia, nėra jau toks paprastas užsiėmimas. Kiekvieno mūsų piešimas dirbant be natūros labiau išreiškia individualų autoriaus stilių. Jis įpranta kartoti išmoktas klišes, o natūra priverčia kartais laužyti tas klišes, nes padiktuoja visai kitus

ir bendradarbiavimas. Tiek technika, tiek idėjomis. Tai geriausias būdas perteikti žiūrovui savo prisilietimą prie natūros, prie to objekto. Viskas priklauso nuo dailininko suvokimo, vidinių gebėjimų, kūrybiškumo ir net charakterio bei dvasingumo. Kokius pėdsakus palieki popieriuje, toks pats ir esi. Mes čia visi studijuojame, ieškome, prisimename. Pavyzdžiui, aš daugiausia dėmesio skiriu plastikai, stengiuosi popieriuje perteikti nuotaką, ekspresiją, o modelio saugyslių ir raumenų netyrinėju.

Piešimas iš natūros yra ta tikroji tiesa, ką tu jauti, tą interpretuoji. Ir kitaip negali būti. Tie, kurie ignoruoja piešimą (yra tokių ir pedagogų), aiškiai meluoja, pridengdami savo

Natūra – tai variklis, diktuojantis kūrinio idėją

Kiekvieną antradienį jie renkasi Lietuvos dailininkų sąjungos posėdžių salėje, bet ne posėdžiauja. Už durų – mirtina tyla. Geriau įsiklausius girdėti lyg šnaresys, lyg brėžimas per popierių. Būtent tie garsai ir išduoda – anapus durų dirba slaptųjų piešėjų draugijos nariai.

paverčia savo privalumais. Šitą filosofiją pavadinčiau absoliučiu dangstymusi, vaikų darželio žaidimais. Sugebėjimas vienu prisilietimu pasakyti tiesą reikalauja patirties.

– Ne tik idėja, bet ir gabumai. Geras menininkas yra šitų dviejų dalykų lydinys. Nors, tiesą pasakius, galima egzistuoti ir be idėjos. Bet pastaroji be meistrystės yra labai nerišli, – samprotauja Paulius Juška.

– Idėja dažnai viršija meistrystę. Pamėtėti idėją mes visi gudurūs, bet įgyvendinti ją reikia talento ir sugebėjimų. Siūlyčiau atsigręžti į Renesanso laikus. Ar tuomet koncepcijos nebuvo? Aišku, balansą tarp meistrystės ir idėjos skiria mažytė plona linija. Tačiau be meistrystės menininko filosofijos vertos nulis. Gali mandriausiai žodžiais filosofuoti, bet kuomet tai tampa užfiksuota, tada ir pasimato visa demagogija, – negailestingai nukerta Vidas Drėgva.

– O kaip į piešimą žiūri studentai?

– Aš jau 35 metus akis į akį susiduriu su studentais Dailės akademijoje. Pastaruoju metu ateina pas mane besiruošiantys stoti į akademiją ir derasi: gal to piešimo pamokų užteks vieną kartą per savaitę, o gal ir karto per mėnesį užteks? Jiems atrodo, kad piešimas kaip kompiuterio programa – kartą išmoksi ir užteks, vėliau viskas savaime eisis. Įsivaizduoja, kad per tą vieną pamoką dėstytojas jam košės į smegenis įkrės, o jis susimokės už tą košytę ir užteks jos ilgam. O tai, kad piešimas yra darbas, kaip muzikantui grojimas, jie to nesupranta, – sako Vidas Drėgva.

– Akademijoje yra įvairių studentų. Pasitaiko ir gerai pasiruošusių, tačiau didžioji dalis sueina nežinančių, ką veiks. Kodėl taip yra? Todėl, kad patenka atsitiktinai, dėstymas pasidaro daugiau simuliacinis, studentų skaičius didinamas, valandų skaičius mažinamas, kokybė neišvengiamai krinta. Labai daug sutrikusių studentų, daug dencijų, kurios išblaško, neduoda susitelkti ir nuosekliai mokytis. Juk pirma reikia išmokti žodžius, paskui gramatiką, sakinius, o vėliau galbūt rašyti rašinius. Bet studentai dažniausiai įšoka į rašinių

kūrimo procesą nemokėdami nei tų žodžių, nei taisyklių. Todėl ir atsiranda daug diletantizmo, meno imitavimo. Branduolio nėra, yra tik projektinis pateikimas, – tikina Paulius Juška.

Įdomu būtų išgirsti ir moterišką nuomonę. Kalbinu monumentalistę Liudą Stankevičienę.

– Daugiausia dirbu interjero srityje, bet piešimas man yra itin svarbus. Tas procesas, kurį dabar stebite, prasidėjo maždaug prieš 14 metų. Kiekvieną antradienį grupė žmonių LDS salėje susirenka piešti. Prisirišimas prie tokio pobūdžio veiklos yra jau pats savaime unikalus. Tiesa, žmonės piešėjų grupėje keičiasi. Iš tų pačių pirmųjų liko trys, aš prisijungiau prieš penketą metų. Tačiau entuziasmą nemažėja. Pavyzdžiui, dabar mūsų grupėje piešia 20 dailininkų. Į vieną užsiėmimą susirenka dešimt. Salė daugiau netalpina, be to, ne visiems patogus laikas, kiti dirba tokiu metu, tad prisijungia prie šitos širdžiai mielos veiklos tada, kai gali.

– Ar patiems menininkams tenka pabūti modelio kailyje?

– Patys sau modeliais nebūname. Beje, modeliams mokame daugiau nei Dailės akademija. Per keturias valandas mūsų modelis uždriba 100 litų. Susidėjus visiems piešėjams vienas piešimo užsiėmimas kainuoja ne taip jau brangiai. Dailininkų sąjungai esame dėkingi už suteiktas šviesias, ramias ir patogias patalpas.

– Kokie menininkai susirenka į jūsų slaptąją piešėjų draugiją?

– Studentų paprastai tarp piešėjų nebūna, jie paskaitose tuo metu sėdi. Be to, tai rimtų žmonių užsiėmimas. Visi, kurie čia ateina, yra praktikuojantys dailininkai, dirbantys ir nemažai pasiekę savo srityje. Tačiau piešimas jiems – savotiška mankšta, nuolatinės treniruotės. Būna, kad ilgiau nepieši, žiūrėk, rankos ir nebeklauso. Atsistoji prie švaraus lapo ir supranti, kad piešimo įgūdžiai nusilpo, apleido. Tada belieka tik koncepcijas kurti. Tas pats yra su grojimu, vairavimu, sportavimu. Jeigu nekartoji nuolat kokio nors veiksmo, jo svarba tampa nereikšminga, kol visai išnyksta.

– Koks jūsų požiūris į conceptualųjį meną?

– Šiandien visi mėgsta paveikslus žiūrėti ausimis. Intelektas, subjektyvi menininko pozicija užgožia paveikslų objektyvią vertę. Tokia padėtis ne tik Lietuvoje. Pažiūrėjęs komercinius aukcionus pagalvoji, ar verta konkuruoti, lenktyniauti ar net lygintis su tais plačiai viešinamais menininkais. Apskritai juk visi suprantame, kas yra geras darbas, bet susidūręs su konkrečiais pavyzdžiais savęs paklausi, ar tu nori konkuruoti, tarkime, su rykliu stiklainyje. Jį galima išradingai eksponuoti, brangiai parduoti, nes tai gerbiamo ir garsaus dailininko produktas. Arba kaip vertinti conceptualią šūdo krūvelę, arba visai tuščią drobę? Conceptualu? Bet kaip galima lygintis su tuščia drobe? Negi esi prastesnis, jei „sugadini“ drobę?

Mes visi čia piešiantys turime savo vertybių sistemą ir atskaitos skalę. Tik kartais nemokame apsiginti. Iš tiesų atrodo, kad mūsų darbai turi mus ginti. Tačiau be viešinimo, be didesnio žiniasklaidos dėmesio tai padaryti labai sunku. O ta vertinga patirtis, informacija, netgi mūsų gebėjimai prasilenkia su tuo, ką nori matyti spauda. Televizijai, spaudai svarbi rinka, žiūrovizija, skaitytojas. Neketinju jūsų mokyti. Jaučiu, kad patys esame kalti, jog nelabai kovojame už save, nelabai pritraukiame žiūrovų.

– Ar bus reikalingas piešimas ateityje, dar labiau suklestėjus šiuolaikinėms technologijoms?

– Be abejonės, piešimas dar labai labai ilgai bus aktualus. Kopijuodamas nuotrauką esi pririštas prie jos, tampi savotišku vergu, nebegali padaryti nieko daugiau, kaip tik atkartoti tą plokščią vaizdą. Jeigu kopijuoji menininką, niekada nepadarysi nieko geriau už originalą, dažnai išeina blogiau. Norint kažką svarbaus įnešti į tą bendrą kontekstą, reikia turėti savo viziją. Todėl šiuolaikinės technologijos negali atstoti absoliučiai visko, nors tokiu būdu kuriama muzika, daromi ir kiti dalykai. Menas yra tokia plati sąvoka, kad vietos jame užteks visiems. Svarbu turėti savo Olimpą ir jį siekti. Jeigu ką nors darai savo rankomis, jau esi pranašesnis. Aš galiu tik apgailestauti, kad Dailės akademija neparuošė man mano specialybės konkurentų. Nežinau, kiek dar laipiosiu tais pastoliais. Užsakymų yra nemažai, tik mažėja norinčių juos atlikti. Susidaro įspūdis, kad jaunimas bijo dažais išsitempti, ką jau kalbėti apie statybines medžiagas. Viskas smulkėja, jauni žmonės mieliau eina į rašytojus nei į tapytojus.

tesinys 3 psl. →

Pertraukėlės metu modeliui Mikalojui Smulskiui vienas rūpestis – kaip greičiau kojas apšilti.

sprendimo būdus. Piešimas yra savęs patikrinimo būdas, įgūdžių palaikymo priemonė. Tik nuolat paisydamas gali būti tikras, kad vis dar moki piešti. Man piešimas yra veiks- mas bent kartkarčiais palaikyti savo gebėjimus, kaip muzikantams grojimas ar sportininkams nuolatinės treniruotės.

Vienas darbas pavyksta geriau, kitas prasčiau, nebūtinai jis bus panaudotas kaip medžiaga svarbiam kūrinui. Piešiny ir pats turi teisę egzistuoti kaip savarankiškas meno kūrinys.

– Natūrą galima atrasti ir lauke?

– Taip, galima piešti ne tik studijoje. Bet tai, ką matote mus darant dabar, yra sunkiausia. Norint nupiešti modelį, apnuogintą žmogų, reikia pasitelkti visas įmanomas žinias, prisiminti žmogaus anatomiją, proporcijas, formą ir sugebėti tai perteikti.

Bet koks santykis su natūra yra sveikas, todėl darbas pleneruose, eskizavimas mieste, praeivių stebėjimas, piešimas gamtoje, kompozicinių įžvalgų ieškojimui dailininkui yra labai svarbūs. Natūra yra variklis, ji padiktuoja pačią idėją, – įsitikinęs Paulius.

Prie mūsų artinasi Vidas Drėgva. Iš akių matau – dėl kažko nesutinka arba grėsmingai nori pritarti.

– Paulius jums išsakė daugiau tradicinį požiūrį, kai į žmogų žiūrime tarytum į žemėlapi. Piešimas yra žmogaus, objekto, aplinkos analizė, suvokimas

nekompetenciją. Jeigu esi geras tapytojas, tai ir su teptuku padarysi gerą piešinį, nesvarbu, ar akademiškesnis, ar laisvesnis būsi. Bet jeigu nesuvoki dėmės, ritmikos, linijos, tai koks tu tada tapytojas?

Dabar itin išpopuliarėjo kopijavimas iš nuotraukų. Greitas produktas, nereikia vargti, ieškoti, tačiau taip dirbant pamiršamas erdvinis mąstymas. Žinoma, galima iš nuotraukos nukopijuoti natūros padėtį, interpretuojant truputį modernesne technika. Tačiau tas piešinys bus bejausmis, plokščias, – dėsto Vidas Drėgva.

Idėja ir meistrystė

– Pauliui Juškai belieka pritarti kolegai Vidui. Ar yra objektų, kuriuos menininkui patinka piešti?

– Tas, kuris nepiešia, žinokite, arba tingi, arba piešimas jam nelabai sekasi. Šiaip piešimas disciplinuoja ir savotiškai įpareigoja dirbti, išgyventi, pajusti. Prieš pradėdamas darbą kartais save motyvuoti būna labai sunku. Turi save nugalėti, kažkaip pradėti, o tada jau procesas pats menininką veste veda. Tam tikras „patikimo“ momentas turėtų būti. Beje, jis labai susijęs su poreikiu dirbti, – įsitikinęs Paulius.

Vidas Drėgva taip pat tvirtai tiki savo tiesa:

– Jeigu neturi kriterijų, savo dievukų, esi niekas. Man visada kelia juoką, kai menininkas savo negebėjimus

Slaptųjų piešėjų draugijos nariai dirba LDS posėdžių ir parodų salėje. Jų darbų paroda čia veiks iki 2015 m. sausio 8 d.

Lilijos Valatkienės nuotraukos

– Ar dažnai piešėjai rengia savo parodas?

– Tie, kuriems gerai pavyksta natūra (o moterys pas mus pozuoja nuogos), niekur negali parduoti savo darbų. Išvaizduokite, tas klasikinis menas šiandienos žmonių sąmonėje tampa nepadorus! Švietimo įstaigose, bankuose, kavinėse, klubuose parodų rengti negalime. Pamenu, norėjome eksponuoti savo piešinius vienoje kolegijoje. Ten mums pasakė: „Parinkite labiau apsirengusius žmones, pas mus juk statybininkus ruošia.“ Atrodo, darome tai, kas buvo dailininkų priimta šimtmečiais, ir staiga išaiškėja, kad atstovaujame tam nepadoriam klasikiniam menui.

Iš pradžių, regis, visi mums pritaria, bet vėliau pasako: nežinau, kaip čia bus, juk pas mus ir svečių visokių būna, ir su vaikais žmonės ateina... Manau, jei nupieštumėm kokį padarą, nepanašų į žmogų, priimtų jį natūraliai. Prie interneto, erotinių leidinių vaizdų žmonės pripratę. Bet mūsų parodas priima kaip pornografiją! To jau per daug! Piešti mes susirenkame tikrai ne dėl pornografijos. Priešprieša tarp to, ką norėtumėm matyti ir ką paslėpti, yra gilesnė. Kodėl dažnyčiausiai, muziejuose matyti nuogą žmogų yra savaime suprantama? O jeigu mes parodų salės vitrinoje išstatytumėm apnuoginto žmogaus piešinius, būtų skandalas! Sulauktumėm daugiau kritikos nei pagyrimo.

– Todėl belieka piešti ir archyvuoti savo kūrinys?

– Kai kartą modelis paklausė, kur mes dedame tuos piešinius, atsakiau,

kad dalis nukeliauja į krosnį, dalis – į mūsų archyvus. Mes patys sau esame griežčiausi teisėjai. Nesvarbu, kad kitiems patinka, bet jeigu patys nesijaučiame piešiniu atstovaujantys savo asmenybei, savo lygiui – tokie darbai keliauja į krosnį.

Tiesa, pasitaiko vienas kitas, kurie išeina iš mūsų piešėjų būrio. Išeina ne todėl, kad jiems pritrūko šlovės ar pasaulio dėmesio, dažniausiai jie nusivilia patys savimi.

Tą dieną modeliu dirbo Mikalojus Smulskis, Vilniaus dailės akademijoje trečiame kurse studijuojantis grafiką. Paklausiau, koks jo požiūris į piešimą?

– Mokiasiu Čiurlionio meno mokykloje, gal dėl to tokie tradiciniai dalykai kaip piešimas man yra labiau priimtini. Ir grafikoje be piešimo – nė iš vietos, tad ir žiūriu į jį labai teigiamai. Nors šiais laikais ne visur to piešimo tiek daug reikia, tačiau perduodant žinias jis netrukdo. Vėliau jį gali naudoti arba nenaudoti. Šiandien susiklostė tokia padėtis, kad daugumoje specialybių piešimo nebelieka. Gal dėl to, kad keičiasi kultūra? Nebėra akademinio piešimo, atsirado kitoks požiūris, pavyzdžiui, piešti iš fotografijos.

Konceptualesnio meno srityse, skulptūroje, tapyboje piešimo reikia labai mažai. Aišku, yra studentų, kurie piešia, domisi tuo, stengiasi. Viskas priklauso nuo pačių piešėjų noro. Aš pats ir daug piešiu, ir pozuoju. Akademijoje vakarinis piešimas vyksta pačių studentų iniciatyva, turime ir dėstytojų, kurie visada linkę padėti. Žodžiu, viskas normalu, tik gal ne visiems to reikia.

Skaistei Verdingytei piešimas yra savęs patikrinimo būdas, įgūdžių palaikymo priemonė.

Slaptųjų piešėjų draugijos senbuvis Arturas Aliukas sako, kad piešimas – jo kūrybos variklis.

Apdovanojimai

Skirmanto Valiulio premija atiteko menotyrininkui Virginijai Kinčinaičiui

Neseniai Lietuvos fotomenininkų sąjunga paminėjo 45 metų sukaktį. Šventiniame renginyje buvo pristatomos parodos ir metraštis *Lietuvos fotografija: vakar ir šiandien* '14. Iškilingai buvo įteikta ir Skirmanto Valiulio premija.

Šiais metais premijos laureatu tapo Virginijus Kinčinaitis. Prieš 15 metų Vilniaus dailės akademijoje įgijęs meno istorijos ir teorijos specialybę, V. Kinčinaitis aktyviai dalyvauja visuomeninėje, ekspertinėje ir kitoje taikomojoje mokslinėje veikloje. Išleido dvi monografijas: *Interpretacijos. Postmodernizmas. Vizualinė kultūra, dailė* (2001) ir *Vizualinės kultūros kon/tekstai* (2007).

Nuo 2000 m. V. Kinčinaitis parengė kelias dešimtis teorinių, kulturologinių, kritinių straipsnių knygoms ir periodikai. Ne mažiau reikšmingi ir menotyrininko mokslinėse konferencijose, seminaruose skaityti pranešimai. Savo, kaip specialisto, kvalifikaciją V. Kinčinaitis tobulino ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų: dalyvavo seminaruose Austrijoje, Didžiojoje Britanijoje.

Dailėraščio inf.

Pastebėjimai

Tylūs meninės tekstilės pasakojimai

Prisipažinsiu – mėgstu meninę tekstilę, domiuosi ja, žaviuosi. Atmintyje likę gausybė jos ekspozicijų įvairiose salėse, oficialiose vietose bei jaukioje namų erdvėje. Tačiau šimtmečius puoselėtas ir garbintas menas šiandien išgyvena nusivylimą ir liūdesį.

BIRUTĖ LIAUŠKIENĖ

Išdaigos, nuotykių ir pramanai

Šiomet Vilniuje akį patraukė bienalė „Tekstilė X“ Lietuvos dailininkų sąjungos galerijoje „Arka“ ir Zinaidos Vogėlienės autorinė paroda „Titanike“. Mano nuomone, meninė tekstilė stabtelėjo, giliai įkvėpė, apsidairė ir pilnu glėbiu ėmė traukti į save visokias modernybes, seniau nevertotus medžiagas – medį, plastiką, šiaudus, stiklą. Naudojama ir skaitmeninė spauda, neretai tušas, valas, plaukai.

„Arkoje“ mačiau labai įdomių darbų. Bet parodos būna įvairios. Yra tekę pajusti, kad nepatrauklu, nemalonu akims. O gal tokio tikslo ir buvo siekta? Pamačiau, kad žavus yra sumanymas siūlu kryželiais išsiuvinėti automobilio kėbulą ar keptuvę. Apvynioti siūleliu akmens gabalėlį ar apraizgyti virvele stiklo šukę. Bet, manau, kad taip atsiranda sąvokų, terminų maišatis, nesusi-kalbėjimas. Kodėl tokio siūlelio (tekstilės dalelės) dalyvavimas metalo luite turi būti vadinamas menine tekstile? Gal geriau – tekstilės pramanais ar išdaigomis, nuotykiams ar dialogu?

Siūlais išaušta atmintis

Tokios mintys kyla iš nostalgijos jaukiems, minkštiems, spalvų švytėjimui, faktūrų žaismui, ornamentų ritmui, kompozicine darba žavintiems austiems kilimams, dažnai vadinamiems gobelenais. Nors teigiama, kad negalima jų, kaip ir šampano, vadinti tuo prancūzų patentuotu vardu. Kaip „putojantis gėrimas“ – ne šampanas. Tad tebūnie kilimai.

Jų teminės ar atskirų autorių didelės parodos dabar jau retos, bet atmintis jų dar neištrūnė.

Kartais jos dar blykstelė. Nepamiršamas Jūr-tės Urbienės kurtuose kilimuose pilkos spalvos atspalvių žaismas su kitomis spalvomis. O kaip neprisiminsi Ramutės Jasudytės rūko įspūdžio plono siūlo audinyje, Marijos Švažienės harmonijos, Zinaidos Vogėlienės švelnios dinamikos kupinų ornamentų, spalvų improvizacijos, elegancijos, Irenos Vabalienės kūrbiškai puikaus susidorojimo su sunkoka medžiaga ir dydžiais savo kilimuose. Iki šiol matau Felikso Jakubausko džiazos sąskambius ir faktūrų blyksnius, šviesą.

Įėjus į Lietuvos dailės muziejaus Radvilų rūmus, vėsioje didžiulėje salėje šildo, akis malonina ir galvą užversti priverčia Aniceto Jonučio milžiniškas gobelenas „Saulėtas miškas“. Išauštas kartu su sūnumi Žilvinu, žmonai Danutei talkinant, panaudojant penkių šimtų atspalvių siūlus. Kilimas žaidžia ritmais užimdamas visą šimto kvadratinį metrų plotą. Netelpa galvoje, kad nukabintas jis svertų per 150 kilogramų!

Nors A. Jonutis žinomas menininkas, papuošęs herbinio kilimu prezidentūrą, išaudęs daug įvairių vėliavų, foninių uždangų operos ir dramos teatrums, sukūręs kilimų dažnyčiomis, rengęs autorines parodas, bet dažniausiai tebe-minimas dėl to kilimo milžino.

Netikėtai „trečio brolio“ proveržis

Visų kūrėjų ir jų darbų čia neišminėsi, juolab kad Lietuvos dailininkų sąjungos tekstilės grupėje įrašyta 121 dailininko pavardė. Tarp jų daug jaunų, kūrybingų, pasireiškiančių savitu medžiagų derinimu, technika.

Kai 1998 m. tarsi staiga atsirado jaunos, drąsios, originalios veltinio meistrės „Baltos kandys“, nedaug kas nuspėjo, kad greitai jų kūryba įgaus į dailės gyvenimą, iškeros, kelias po tolimiausias šalis, parodose pelnys pagyras, konkursuose – prizus. Į jų rengiamas stovyklas, seminarus versis menininkai iš svetur.

Dailininkas nori kurti, kaip vokalistas dainuoti. „Darbštumas, kūrybingumas, kantrybė“, – yra minėjusi būtinas tekstilininkui savybes Zinaida

Vogėlienė. Bet teko skaityti ir jos reikštą nuostabą: kodėl austi autoriniai kilimai laikomi taikomąja daile? Paveikslai ir kilimai taipgi gali kabėti ant sienos, dalyvauti interjere, bet pirmieji laikomi menu, o antrieji – taikomąja daile – lyg trečiuoju broliu.

Tekstilė išguita iš interjeru

Mąstant plačiau apie visą meninę tekstilę, gir-dėjau vertinimą – „padėtis nebloga“. Bet čia stinga palyginamojo dėmens. Palyginti su kuo? Tradicinius, ilgai išlaikančius savo vertę, grožį kilimus audžiantys dailininkai dabar tarsi kiek besidrovintys, pasitraukę į paraštes. Beveik nebėra rinkos, kuri reikalinga ne tik kuriant didelį kilimą išiekvotai kūrybinei energijai, laikui, medžiagoms kompensuoti, bet ir kūrėjo savivertei. Gal pamenate dabar kuriame nors banke lankytojų matomoje (ar nematomoje) erdvėje matytą neseniai įsigytą gražų mūsų tekstilininkų austą kilimą? Arba kitoje – viešoje, valdiškoje ar privačioje – vietoje?

Tapybos, skulptūros, kai kada keramikos banke ar notarų biure dar galima pamatyti. O spalvingo didelio kilimo, suminkštinančio erdvę, suteikiančio jaukumo, atitraukiančio dėmesį nuo kartais neestetikų darbininkų dalykų, – ar tokį kas nors dabar ima ir įsigyti? Ar užsako ir taip paskatina dailininką imtis darbo?

Rečiausi atvejai. Tiesa, beveik išnykus tekstilės užsakymams interjerui, kartais dažnyčia užsima-no religinio turinio kilimėlių, liturginių audinių. A. Jonutis teigia, kad vien idėjai išplėtoti prireikia poros mėnesių, techniškai viską suruošti – vėl daug laiko. O audimas, jei dar kilimo dydis nemažas, gali užtrukti ir pusmetį. Kas skaičiavo, kiek siūlų sunaudojama? Klaidos taip pat nelengvai ištaisomos. Čia ne tapyba, kur nuskutęs drobę gali sukurti naują vaizdą. Ardyti, keisti – kančia, beprotybės ir gaisrais. Toks menas.

Nauji ieškojimai, sėkmė ir liūdesys

A. Jonutis nieko nebeaudžia, su ilgesiu pasižiūri ir dar likusius siūlus ir sielą apmalšina akvarele, guašu.

Pramonei kurti nebeliko kur ir kam. Nebent retkarčiais tekstilė įpinama į drabužių dizaino reikmes. Architektai, interjero kūrėjai irgi dažniausiai temąsto apie tapybą. Tačiau tekstilę kuriantys talentingi menininkai juk kažkuo gyvi.

Sumažinę savo kūrinių apimtį, panirę į vadinamąją miniatiūrinę tekstilę, jie vis tiek dirba, ieško. Retokai, bet vyksta teminės ar jubiliejinės parodos. Mezgama, neriami, pinami, siuvinėjama, aplikuojama.

Paplito skiautiniai. Ne vien tautodailininkų kuriami, bet ir profesionalų. Kai pamačiau Aldonos Tamonytės užmiesčio sode rengiamos kasmetinės skiautinių šventės parodą, eksponuotą ant žolės, krūmų, medžių ir tvorų iškabintus stebėtino grožio ir išradingumo įvairiausio dydžio ir paskirties skiautinių kilimus, pagalvojau, kad kūrybinė bacila labai gaji. Jau kai susargdina, tai be vilties pasveikti. Visokiomis formomis ir būdais.

Ir vėlgi – platesnis visos tos tekstilės pripažinimas atskamba iš užsienio. F. Jakubausko, dažnai kviečiamą į kitų šalių parodas, jau per du šimtai kilimų pasklidę svetur. J. Urbienė išmontavo savo bute laikytas didžiules audimo stakles ir paniro į nuostabų augalinių dažų ir tapybos ant šilko pasaulį. Įsigilino, išstudijavo, išbandė, kaip išsivirti, kitaip išgauti dažus iš šaknelių, žolelių, lapų, uogų, grybų, žievės, surūdijusių vinių, džiovintų, iš kitur atsisiųstų vabalėlių. Ant audinio nutapomi ar batikos būdu išdažomi nuostabūs dalykai. Vienetiniai, originaliausi, dešimtmečiais neblunkantys ir labai patrauklūs. Savo patirtį ji dosniai dalija jaunimui vasarą rengiamuose pleneruose kaimo. Mačiau nuotraukas, kur puodus su burbuliuojančiais dažais maišo suvažiavę austruoliai, o ant tvorų džiūsta kūriniai. Menininkai, laiku pajutę šiuolaikinio techniško dusulį, ima ieškoti kaimo ramybės, gamtos.

J. Urbienė yra pastebėjusi, kad dabar, kai ant žmogaus virste užvirto skaitmeninis pasaulis su neaprepiamomis galimybėmis, žmonės labai skuba gyventi. Jie nebesugeba priimti informacijos, ramiai įsigilinti į daugelį dalykų, suvokti lėtus procesus. Jauni architektai, dizaineriai dažnai nebesuvokia individualumo, neatsispiria laikiniams mados standartams. Meninei tekstilei nebeliko vietos jų virtualaus pasaulio veikiamose realybėse.

Tad, kai pamatau parodose tyliai, kukliai šnabždančius austinius kilimus, išradingą smulkiają meninę tekstilę, džiaugiuosi, bet kartu palydi ir liūdesys. Norisi sušukti: „Nepamirškime jų!“ Šio meno gyvastį įrodė šimtmečiai.

Labdaros aukcione lietuviai parodė jautrią širdį ir tikrą dosnumą

O pats, išeidamas iš aukciono, dar spėjo už 1700 litų įsigyti Ramūno Krupausko skulptūrą „Žaltys – mazgas“.

Didžiausia kova tarp aukciono dalyvių užvirė dėl Raimondo Savicko paveiklo „Senamiesčio gatvė“. Jis buvo įkainotas 300 litų, o nupirtas už 2200 litų.

Abiejų aukcionų metu apie labdarą kalbinau keletą pašnekovų

Menininkai dažnai patys gyvena ne karališkai, o kai kuriems ir patiems pagalba praverstų. Tačiau, nepaisant to, į kitų žmonių skausmą jie atsiliepia pirmiausia. Kodėl taip yra visuomenėje?

Valdas Adamkus, Prezidentas, labdaros aukciono globėjas

Manau, kad egzistuoja bendras mūsų visuomenės abejingumas. Penkiasdešimt metų gyvenome visiškai skirtingoje sistemoje, vertybės buvo apverstos aukštyn kojom. Pagalba žmogui, atjauta, pagalba ir kitos Vakarų kultūros vertybės nebuvo puoselėjamos, nebuvo perduodamos jaunimui, kuris šiandien priaugo iki vidutinio amžiaus ir perima mūsų valstybės vairą.

Socialistinis realizmas buvo mums primestas, o menininkai toje terpėje negalėjo laisvai ir visiškai atsiskleisti. Šiandien pasaulis atsivėrė jiems, ir mes atsivėrėme pasauliui, galime drąsiai kalbėti, laisvai kurti. Džiaugiuosi, kad šio aukciono tikslas yra dalis tos vakarietiškos galvosenos, užuojautos ir pagarbos kitam žmogui, solidarumo kovojančiam už laisvę.

Belieka tik apgailestauti, kad užtruks dar kiek laiko, kol visuomenė pradės mąstyti dar aktyviau, dar laisviau ir atsakingiau, vertybes priims kaip savo asmeninio gyvenimo dalį. Tada ir pasikeis visas gyvenimas.

Petras Auštrevičius, Europos Parlamento narys, aukciono sumanytojas ir organizatorius

Menininkai labai pilietiškai, labai jautriai neteisybei, o pastaruoju metu ypač jautriai įvykiams Ukrainoje. Lietuvos dailininkų sąjunga yra nuostabi menininkų bendruomenė, teisingai orientuota politiškai ir pilietiškai. Tuo reikia didžiuotis ir spausiti jiems rankas.

Su kolegomis iš Ukrainos tariamės, kaip geriausiai panaudoti aukcione surinktas lėšas. Tikimės, kad iki Kalėdų bus pasiektas susitarimas su liginine dėl protezų, kurių taip reikia sužeistiesiems.

Už surinktas lėšas galūnių netekę ukrainiečiai kariai bus gydomi ne Lietuvoje, o tėvynėje, – taip bus galima padėti daugiau nukentėjusiųjų. Į Ukrainą vyks chirurgai ir kiti gydytojai iš Lietuvos, jie konsultuos kolegas ukrainiečius. Pagalba bus teikiama labai skaidriai, bus žinomi konkretūs asmenys, kuriems pirkti protezai.

Ką atsakytumėte priekaištaujantiems, kodėl aukojate Ukrainai, o ne saviems. Juk ir Lietuvoje daug skurstančių, vargstančių, ligotų žmonių.

Aistė Gabrielė Černiūtė, menininkė Ukraina kovoja už laisvę ir aš ją palaikau. Žinoma, kiekvienoje šalyje yra skurdžiai gyvenančių, vargšų ir ligotų. Bet kova už laisvę yra mano prioritetų viršūnėje. Aukcionuose dalyvauju nebe pirmą kartą. Aukuju savo kūriniais, perku kolegų darbus. Dažnai aukuju vaikams. Kartais atiduodu darbą ir nežinau nei kam, nei už kiek pardavė. Atiduodu neklausdama, nes tai labdara.

Labdaros aukcione grojo Algimantas Peseckas.

Ukrainos karys Sergejus Šapošnikovas atvyko padėkoti Lietuvos žmonėms, menininkams ir aukciono organizatoriams už paliaikymą ir pagalbą.

Ukrainos ambasados gynybos atašė jūrų kapitonas Dmytro Donskojus, karys Sergejus Šapošnikovas ir UAB „Pirmasis žingsnis“ vadovas Algimantas Astrauskas.

LDS Tapytojų sekcijos pirmininkei Arūnei Tornau įpusėjus aukcionui teko kalbėti tiesioginėje televizijos laidoje.

Buęs eurokomisaras Algirdas Šemeta ir inžinierius Rimas Kuliešius buvo bene dosniausi. Kiekvienas jų aukcione įsigijo po penkis meno kūrinius.

Žinau, kad mano kolegoms menininkams neretai patiems reikalinga parama. Tačiau jie yra labai pilietiškai žmonės. Dažnai taip yra, kad pertekliaus nematę turi didesnę širdį, užjaučia kitus ir dosniau aukoja. Mes gyvename kaip išgalime, pagal savo pajamas ir galimybes susikuriame aplinką, kurioje jaučiamės laimingi. Tačiau į kitų nelaimės reaguojame jautriai.

Dalia Gruodienė, verslininkė

Į aukcioną atėjau paremti būtent Ukrainą. Išgyvenu dėl šios šalies, stebiu joje vykstančius procesus, prisimenu mūsų kovą už laisvę, žinau, kaip sunku ją išsikvoti.

Pastaruoju metu organizuojama daug labdarinių aukcionų. Menininkams reikia pareikšti nuoširdžiausią padėką už tai, kad jie aukoja. Taip pat reikia nenuylėti ir įvertinti tuos žmones, kurie sugeba paprašyti, moka organizuoti tokį renginį. Žinau, kad ne visiems aukcionams menininkai aukoja savo kūrinius. Reikia susimąstyti, kodėl vieniems duoda, kitiems – ne, kodėl į vienus aukcionus susirenka pilna salė

Aukciono vedėjo duonos teko paragauti ir europarlamentarui Antanui Guogai.

LDS pirmininkė Edita Utarienė ir europarlamentaras Petras Auštrevičius džiaugiasi labdaros aukciono sėkme. Pagal Ukrainos karo ligoninių gydytojų nurodymus bus atrinkti pacientai, kuriems pagalbos reikia pirmiausia, kad jie galėtų grįžti į visavertį gyvenimą.

susidomėjusių žmonių, kituose būna graudžiai tuščia.

Kodėl aukcione vyravo tapyba? Arūnė Tornau, LDS Tapytojų sekcijos pirmininkė

Gal dėl to, kad mes su Raimundu Savicku esame tapytojai ir aukciono koordinatoriai bei organizatoriai. Tačiau buvo pateikta ir skulptūros, ir juvelyrkos, ir fotografijos, ir keramikos darbai.

Kas kūrinius vertino?

Edita Utarienė, LDS pirmininkė

Menininkai turi savo prioritetus, jie negali aukoti visiems prašantiems, nes patys yra toli nuo žemiškos prabangos. Tačiau laisvė menininkui yra šventas žodis. Tad daugelis jų savo darbus aukcionui tiesiog padovanojo.

Kai kuriuos darbus įvertino patys menininkai, kai kurie buvo palikti įvertinti organizatoriams. Nusprendėme pradinių kainų neišpusti, net ir labai garsių menininkų kūrinių pradine kaina buvo patraukli ir prieinama, tad pirkejai po aukciono išėjo gerai nusiteikę, įsigiję puikų kūrinių ir atlikę kilnią labdaros misiją.

LDS galerijos salė buvo sausakimša.

Lilijos Valatkienės nuotraukos

Kodėl aukcionui pristatyti darbai nebuvo eksponuojami galerijoje iš anksto?

Arūnė Tornau, LDS Tapytojų sekcijos pirmininkė Neturėjome galimybių prieš aukcioną surengti gyvos parodos, nes iš anksto neturėjome užsąskę parodinės erdvės. Viskas įvykių ekspromtu, sekant įvykius Ukrainoje teko reaguoti greitai, tad visi darbai buvo

sudėti Savicko galerijos interneto svetainėje. Susidomėjimas buvo didelis. Ko gero, virtualiai parodą aplankė daugiau internautų nei gyvai ją būtų pamatę galerijoje. Tad pirkejai, atėję į Dailininkų sąjungos galeriją, jau buvo susipažinę, apsisprendę, o aukciono metu jiems beliko arba patvirtinti savo išankstinę nuomonę, arba pakeisti ją pasirenkant kitą kūrinių.

Šmaikštusis Jogaila Morkūnas su dailininku Raimundu Savicku visą vakarą palaikė gerą nuotaiką.

Jubiliejai

2014 gruodis

12 07	Vladui Liatukui	60
12 07	Jūratei Šimkuvieni	60
12 08	Bronislavai Mildai Dulkytei	75
12 09	Romualdui Čarnai	75
12 12	Algirdui Griškevičiui	60
12 13	Sergejui Cvetkovui	70
12 16	Irinai Matulionienei	60
12 20	Aleksandrui Indriulaičiui	80
12 25	Irenai Lipienei	75
12 26	Domininkui Čepui	70
12 30	Irenai Vaišvilaitei	60

2015 sausis

01 01	Vytautui Vanagai	65
01 01	Eglei Marijai Kučaitėi	75
01 01	Donatui Stasiui Lukoševičiui	80
01 02	Jūratei Armonavičiūtei	60
01 02	Gražinai Kuprevičienei	65
01 02	Juozui Šlivinskui	65
01 04	Algimantui Leonardui Patašiui	75
01 07	Laimai Sakalauskienei	65
01 08	Algimantui Jonui Kurui	75
01 14	Rūtai Birutei Jokūbonienei	85
01 15	Povilui Ričardui Vaitiekūnui	75
01 16	Vidui Kazimierui Gibavičiui	75
01 17	Vyteniui Rimkui	85
01 20	Albertui Gurskui	80
01 24	Skaistei Jūratei Žilieni	75
01 24	Juozui Kalinauskui	80
01 27	Broniui Rutkauskui	60
01 28	Romualdui Terleckui	65
01 30	Jonui Venckūnui	70
01 31	Skirmantui Petraičiui	70

Lionė Grigaliūnaitė. Atspindys vandenyje

Niekieno žemės paieškos

BITĖ VALATKAITĖ

„Ką man reiškia toks parodos pavadinimas? – perklausė dailininkė Lionė Grigaliūnaitė. – Tai labai plati sąvoka. Toks pavadinimas tiktų daugeliui parodų. Tai gali būti ir patriotinė, ir asmeninė, ir individuali, ir netgi intymi sąvoka. Ji gali būti netgi šovinistinė ar militaristinė.“

Kadangi esu ramus žmogus, gyvenu savo abstrakčių minčių pasaulyje, tai mano paveikslai neatspindi konkrečios vietos, laiko ar vertybės. Tai mano Niekieno žemė, į kurią įslenku aš. Įslenku pasislėpti nuo kasdienybės, buities, kurios aš taip nemėgstu. Ir tai būna nuostabiausias laikas, praleistas Niekieno žemėje.“

„O aš, išgirdusi projekto pavadinimą „Niekieno žemė“, pagalvojau apie viduramžius, prieš akis iškilo neregėti, bet įsivaizduojami paveikslai. Viduramžiai – tai laikas, kai įsitvirtino krikščionybė. Jos nešėjai eidavo į jų supratimu, niekieno žemes ir minties erdvėje kūrė savąjį pasaulį. Per šimtmečius susiformavo šiandienums žinomas krikščioniškasis tikėjimas. Koloritu, potėpiams pabandžiau išreikšti savąjį požiūrį į Niekieno žemę“, – aiškino dailininkė Ieva Bunokaitė.

„Niekieno žemė kaip dabartinio pasaulio metafora man balansuoja tarp to, ką regime kasdienybėje, ir to, ko neregime, kas slypi už jos ribų. Mano žvilgsnis nori matyti tai, kas neregima, bet jaučiama jausmais, išgyvenama protu ir širdimi. Toje takoskyroje iškyla žmogaus identifikacijos, jo santykio su savimi, savo

aplinka, gyvenimu deformacijos, amžinų gyvenimo dėsnių neigimas ir nesuvokimas. Kas mes esame, kam gyvename, ką dirbame? Kas bus po to? Nėra laiko susimąstyti. Protas – ne padėjėjas svajonėms, jis griaua pozicijas. Gyvename beprotiškai chaotišku tempu.“

Kūrinyje „Apsvaigę tamsybėse“ koliažo priemonėmis, panaudojant nėrinį ir lankstyta drobele, išreiškiamas gyvenimo laikinumas, trapumas, liūdesys ir vienišumas, tačiau toje tamsioje lieka viltinga šviesa.

Ta Niekieno žemė gerai atsiskleidžia per sudėtingo likimo, beglobius, negalią turinčius vaikus. Žudydamiesi vaikai maldauja tėvų meilės. Kūrinyje „Maža mergaitė“ atspindi vaikų meilę šiame negailestingame pasaulyje. Materialinis rūbas ir viskas žemėje bus palikta ir nebeteks reikšmės.

Galiausiai man norėtusi pabėgti į tą Niekieno žemę, kur, priešingai šio pasaulio tuštybei, galima būtų rasti ramybę ir džiaugsmą“, – mintimis dalijasi dar viena projekto dalyvė Laimutė Kozloviene.

Kaip Lietuvos menininkai įsivaizduoja Niekieno žemę, galima buvo pamatyti Gardino galerijoje. Padedant Lietuvos konsulinio skyriaus konsulei Aušrai Černevičienei ir pirmajai sekretorei Salomėjai Jankauskienei, paroda lapkričio mėnesį sėkmingai kirtu Baltarusijos sieną, sulaukė didelio meno mėgėjų susidomėjimo ir sėkmingai sugrįžo į Vilnių.

Vienuliuka Lietuvos menininkų parodoje eksponavo 36 kūrinius, kuriuose Niekieno žemės tema buvo gvildinama pačiais netikėčiausiais aspektais. Įgyvendinant projektą, buvo siekiama „Niekieno žemės“ sąvoką apmąstyti psichologine, etnine, filosofine, socialine ir estetinė prasme.

Parodos LDS galerijose

Vilnius

Arkos dailės galerija. Aušros Vartų g. 7
Gruodžio 27 d.–2015 m. sausio 24 d.
Jaunųjų menininkų paroda „Baltas lapas. Trys versijos“

Vilniaus grafikos meno centras „Kairė–dešinė“.
Latako g. 3
Iki gruodžio 22 d.
Paroda „Postidėja III. Plotas“

Dailininkų sąjungos galerija. Vokiečių g. 2
Gruodžio 17 d.–2015 m. sausio 10 d.
Paroda „Meistrai ir mokiniai: Elena Jakutytė“

Pamėnkalnio galerija. Pamėnkalnio g. 1/13
Gruodžio 16 d.–2015 m. sausio 7 d.
Paroda „Meno terminalas: melancholija LT“

LDS parodų salė. Vokiečių g. 4/2
Iki 2015 m. sausio 8 d.
Slaptosios piešiančiųjų draugijos tęstinė paroda

Šv. Jono gatvės galerija. Šv. Jono g. 11
Iki 2015 m. sausio 1 d.
III popieriaus liedinimo simpoziumas „2014 -3 D ir kitaip“
Iki 2015 m. sausio 1 d.
Paroda „Evaldas Pauza & Vytautas Umbrasas: skulptūros retrospektyva“

Kaunas

„Meno parkas“. Rotušės a. 27
Iki gruodžio 17 d.
Mildos Gailiūtės projektas „Viena“
Gruodžio 19 d.–2015 m. sausio 15 d.
XXI tarptautinio tapytojų plenero, skirto Antanui Samuoliui atminti, paroda „Tylos ekspresija – Ukraina“
Gruodžio 19 d.–2015 m. sausio 15 d.
Mindaugo Pridotko keramikos paroda „Autoportretas su rankomis“

Klaipėda

Klaipėdos galerija. Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4
Iki 2015 m. sausio 15 d.
Kalėdinė meno kūrinių paroda-pardavimas
Herkaus galerija (Klaipėdos galerijos filialas).
H. Manto g. 22
Iki 2015 m. sausio 22 d.
Evgénia Sarkisian (Saré) (Prancūzija) tapybos paroda

Panevėžys

Galerija XX. Laisvės a. 7
Iki gruodžio 17 d.
Artūro Stančiko tapybos paroda „Asmeninis vairuotojas“
Gruodžio 19–31 d.
Kalėdinė meno kūrinių paroda-pardavimas

Vieno kūrinio paroda

LDS inicijuoto ir remiamo projekto „Kvadrienalė 2014 – dailė ant vėliavos stiebo“ (Q 14) parodos kūrinys Raimondos Sereikaitės „Erdvėlaikis arba žvaigždės bomba“ buvo eksponuojamas iki gruodžio 13 dienos trečiojoje kvadrienalės ekspozicijoje Dailininkų sąjungos galerijoje. Čia pat lankytojai stebėjo ir meno kiną.

Lilijos Valatkienės nuotr.

Dėkingumo ženklai

Mūsų laikmečio nerime ir blaškymesi sukurtas ir į knygos priešlapį įklijuotas ekslibrisas suteikia pastovumo išpūdį, priverčia stabtelėti ir pasigrožėti praturtinta knyga.

Lietuvos medicinos biblioteka per 70 gyvavimo metų sukaupe nemažą ekslibrisų medicinos tema rinkinį (daugiau kaip 600 vnt.), kurį sudaro užsienio ir lietuvių dailininkų darbai.

Ši paroda – trečioji. Joje eksponuojami 48 autorių kūriniai. Džiugu, kad šalia nuolatinų dalyvių, garsių Lietuvos menininkų kūrybos atsirado ir studentų iš Vilniaus dailės akademijos bei Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos darbai.

Ekslibrisų paroda Lietuvos medicinos bibliotekoje (Kaštonų g. 7, Vilnius) veiks iki 2015 m. sausio 8 dienos.

Valentino Ajausko ekslibrisas, skirtas profesoriui Giedriui Uždaviniui.

